

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/42/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122205170
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2122205170.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, dieťa rodičov - matka: L. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, a otec: L. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia **s a z a m i e t a .**

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresnému súdu Trnava bol dňa 09.08.2022 doručený návrh matky zo dňa 08.08.2022, ktorým sa matka domáha nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 11P/50/2021-267 zo dňa 17. marca 2022 v časti III. týkajúcej sa stretávania sa otca s maloletou tak, že otec by bol oprávnený stretávať sa s maloletou na dobrovoľnej báze, a to tak, že maloletá sama bude chcieť sa s otcom stretnúť a sama bude chcieť tráviť s ním spoločný čas a v prípade, že maloletá bude chcieť tráviť spoločný čas s otcom aj viac dní po sebe, matka je povinná toto strpieť a je povinná riadne a včas prichystať maloletú na stretnutie s otcom a nebude nijako brániť tomuto stretávaniu sa.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila matka tým, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 11P/50/2021-267 zo dňa 17.03.2022, právoplatný dňa 17.03.2021, vykonateľný 17.03.2021, bola schválená rodičovská dohoda o výživnom, ktoré je povinný otec platiť mesačne na maloletú a upravený styk s maloletou. Matka ďalej uviedla, že otec maloletej často porušuje dohodu schválenú súdom, napr. pri poslednom pobyte, ktorý bol od 01.07.2021 do 13.07.2022, priniesol dcéru späť skôr, nakoľko sa jej nevenoval, malá u neho nechcela byť, chodil do práce. Nasledujúci pobyt mal byť od 01. do 15.08.2022, maloletá otcovi vonku pred domom povedala, že nechce s ním ísť, na to prišiel ku nej, chytil ju za ruku a ťahal ju a násilím ju chcel odniesť do auta. Maloletá utiekla do domu, plakala, celá sa triasla. Otec si celú túto situáciu išiel nahrávať na mobilný telefón s tým, že matka mu nechce dať dieťa do starostlivosti. Na to vyšiel matkin terajší manžel a upozornil ho nech odíde z ich súkromného pozemku. Toto celé majú nahraté na kamerách, ktoré sú umiestnené na ich dome. Odvtedy maloletá má strach, v noci spí s nimi v manželskej posteli, odmieta vidieť svojho biologického otca, bojí sa byť sama v izbe aj vonku na dvore. Taktiež majú súdom uložené výchovné opatrenie - povinnosť navštevovať psychologické poradenstvo v subjekte A. o.z, na zlepšenie komunikácie medzi sebou a taktiež navštevujú psychologickú poradňu. Veľakrát psychologička povedala otcovi, aby netlačil na maloletú, nekričal na ňu a má sa snažiť viac ju motivovať. Nakoľko má matka za to, že chovanie otca nepôsobí dobre na psychickú stránku maloletej, ktorá sa ho bojí, odmieta s ním byť a nechce s ním ani komunikovať, navrhuje, aby súd vydal neodkladné opatrenie. Ako dôkazy matka predložila rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 11P/50/2021 zo dňa 17.03.2022 a USB s kamerovým záznamom a ako svedkov navrhla vypočuť B. B., L. F., P. a L. Q..

3. Súd sa oboznámil s podaným návrhom a prílohami, ako aj s obsahom spisu sp.zn. 11P/50/2021.
4. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. (1) Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak. (2)
5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.
6. Podľa § 325 ods. 1 a 2 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. (1) Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby ... (2)
7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. (1) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. (2)
8. Podľa § 328 ods. 1 až 3 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. (1) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. (2) Uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať. (3)
9. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. (1) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. (2)
10. Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.
11. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.
12. Podľa § 25 ods. 1 a 3 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze. (1) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom. (3)

13. Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Matka maloletého dieťaťa sa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala zrušenia upraveného styku otca s maloletou, pričom návrh vo veci samej nepodala. Po oboznámení sa s návrhom s prílohami, ako aj celým obsahom spisu, vrátane spisu sp.zn. 11P/50/2021, mal súd za to, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je nedôvodný a je potrebné ho zamietnuť.

16. Vychádzajúc z citovaných ustanovení a tiež z obsahu spisu sp.zn. 11P/50/2021, otec má upravený styk s maloletou na základe rodičovskej dohody schválenej súdom právoplatným a vykonateľným rozsudkom č.k. 11P/50/2021-267 zo dňa 17.03.2022, na základe ktorej úpravy styku je otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný kalendárny týždeň od štvrtka od 11.00 hodiny do pondelka do 07.30 hodiny, počas letných školských prázdnin každý kalendárny rok od 01.07. od 09.00 hodiny do 15.07. do 18.00 hodiny a od 01.08. od 09.00 hodiny do 15.08. do 18.00 hodiny, počas vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin každý párný kalendárny rok od 02.01. od 10.00 hodiny do 06.01. do 18.00 hodiny a od 26.12. od 10.00 hodiny do 02.01. nasledujúceho nepárneho kalendárneho roka do 18.00 hodiny a každý nepárný kalendárny rok od 23.12. od 10.00 hodiny do 26.12. do 10.00 hodiny, počas jarných školských prázdnin každý nepárný kalendárny rok od soboty predchádzajúcej prázdninovému týždňu od 10.00 hodiny do nasledujúcej soboty do 18.00 hodiny, počas veľkonočných sviatkov a školských prázdnin každý párný kalendárny rok od Bielej soboty od 10.00 hodiny do Veľkonočného pondelka do 18.00 hodiny, s tým, že matka sa zaviazala maloletú na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi v čase začiatku styku, pričom v prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nezrealizuje v zmysle úpravy styku schválenej súdom, zaviazala sa matka poskytnúť otcovi náhradný termín styku v rovnakom rozsahu najbližší nasledujúci nepárný kalendárny týždeň. Uvedeným rozhodnutím súdu bolo tiež matke, otcovi a maloletej uložené výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu poskytovanému im akreditovaným subjektom TENENET o.z., a to o.i. za účelom zlepšenia vzájomného rešpektovania sa rodičov v roli rodiča maloletého dieťaťa a usmernenia rodičov ohľadom ich spoločnej zodpovednosti za výchovu a vývin maloletého dieťaťa.

17. Matka sa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala podľa obsahu toho, aby bola zrušená rozsudkom (resp. súdom schválenou rodičovskou dohodou) stanovená úprava styku otca s maloletou a aby bol styk otca s maloletou ponechaný ako neupravený, založený len na dohode rodičov, vychádzajúc z vôle maloletej.

18. Neodkladné opatrenie je prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Nariadiť neodkladné opatrenie je možné vtedy, ak je potrebný okamžitý zásah súdu a tento dôvod musí existovať v čase, keď o nariadení neodkladného opatrenia súd rozhoduje. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa je pritom pre súd rozhodujúcim hľadiskom, ovplyvňujúcim jeho rozhodnutie, najlepší záujem maloletého dieťaťa. K nariadeniu neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých by mal súd pristúpiť, najmä ak je ohrozená výživa maloletého dieťa alebo nie je zabezpečená riadna starostlivosť o maloleté dieťa.

19. V tomto prípade išlo o neodkladné opatrenie vyplývajúce z demonštratívneho výpočtu neodkladných opatrení v ustanovení § 325 ods. 2 CSP. Zo znenia ustanovenia § 325 ods. 2 CSP („neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby ...“) je zrejmé, že ide len o demonštratívny výpočet neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť, pričom rovnako CMP neustanovuje, že by výpočet neodkladných opatrení upravených v ustanoveniach § 365 až § 368 CMP bol uzavretý. Z uvedeného vyplýva, že zákon nevylučuje aj inú formu nariadenia neodkladného opatrenia, akým riešenie úpravy styku maloletého dieťaťa s druhým rodičom je.

20. Súd mal za to, že matka vo svojom návrhu neuviedla a ani neosvedčila žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali naliehavosť zmeny styku otca s maloletou, ktorý styk bol upravený predchádzajúcim rozsudkom, a to v zmysle ponechania styku ako neupraveného.

21. Súd poukazuje na to, že rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti a obaja sú zodpovední za všestranný rozvoj dieťaťa. Rodičia nemusia svoje práva a povinnosti vykonávať spolu, ale vo vzájomnom porozumení. Obmedzenie pôvodne upraveného stretávania rodiča s maloletým dieťaťom je opatrením výrazne zasahujúcim do rodičovských práv, ako aj práv dieťaťa na pravidelný kontakt s rodičom, pričom k obmedzeniu styku takýmto spôsobom by mal súd pristúpiť iba v jednoznačne odôvodnených prípadoch.

22. Súd po posúdení danej veci dospel k záveru, že na zrušenie upraveného styku otca s maloletou v zmysle návrhu matky nie sú splnené zákonné predpoklady. Matkou uvádzaný dôvod (otec chcel nasilu prinútiť maloletú, aby s ním v čase začiatku styku odišla, čo je možné mať za osvedčené z kamerového záznamu) nie je takým dôvodom, aby bez akéhokoľvek ďalšieho dokazovania bolo nevyhnutné zrušiť konkrétnu úpravu styku otca s maloletou a ponechať styk neupravený. Hoci podľa kamerového záznamu otec nezvolil vhodný spôsob presvedčania maloletej, aby s ním strávila časť letných prázdnin v zmysle rozhodnutia súdu, tento ojedinelý incident sám o sebe bez ďalšieho dokazovania nepostačuje ako dôvod na upustenie od upraveného styku otca s maloletou. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že matka už v predchádzajúcom konaní vo veci samej sp.zn. 11P/50/2021 (v ktorom sa domáhala zúženia styku otca s maloletou) v návrhu na strane 5 (na čl. 3 uvedeného spisu) tvrdila, že maloletá odmieta chodiť k otcovi, pričom je schopná otcovi povedať, že nechce k nemu ísť a to i napriek tomu, že na ňu vyvíja nátlak. Napriek tomu matka v konaní sp.zn. 11P/50/2021 uzavrela rodičovskú dohodu s vyššie uvedenou úpravou styku otca s maloletou (viď odsek 16. odôvodnenia). Z uvedeného potom ani nemožno mať za osvedčené, že by tu nastala nejaká podstatná zmena pomerov odôvodňujúca zmenu skoršej úpravy styku, keďže už v čase skoršieho rozhodnutia mal otec na maloletú vyvíjať pri styku nátlak a táto niekedy odmietala k nemu ísť. Navyiac, matka ako osoba, ktorá má maloletú zverenú v osobnej starostlivosti, by mala maloletú viesť k tomu, aby s otcom chcela stráviť čas vymedzený úpravou styku a aby tak nedošlo k vyhroteným situáciám, kedy otec na styku trvá a maloletá k nemu ísť nechce. Maloleté dieťa ešte nie je schopné posúdiť, že v jeho záujme je udržiavať pravidelne osobný kontakt nielen s matkou, ale aj s otcom. U otca zároveň neboli ani v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ani v návrhu vo veci samej sp.zn. 11P/50/2021, tvrdené ani preukázané také osobnostné charakteristiky, ktoré by ho diskvalifikovali z výchovného pôsobenia na maloleté dieťa.

23. Súd dodáva, že posúdenie toho, či k neuskutočneniu styku otca s maloletou v tom-ktorom termíne došlo z ospravedliteľného dôvodu alebo nie, je vecou vykonávacieho konania vedeného pod. sp.zn. 39Em/3/2020. Neuskutočnenie styku v zmysle jeho úpravy však nie je dôvodom na prehodnocovanie skoršieho rozhodnutia vo veci samej (ktoré bolo vydané po vykonanom dokazovaní), a to neodkladným opatrením.

24. Zrušením upraveného styku otca s maloletou bez vykonaného potrebného dokazovania, ktoré by preukázalo že sú tu objektívne príčiny, pre ktoré nemá mať otec garantované termíny styku s maloletou, by reálne hrozilo, že by sa narušili väzby medzi otcom a maloletou, čo by mohlo mať vážny následok vo vzťahu otca s maloletou v neskoršom období. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, je potrebné rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Súd má za to, že nie je v záujme maloletej, aby iba na základe vyjadrenia jedného rodiča, bez riadne vykonaného dokazovania, došlo k zrušeniu upraveného styku s jej otcom (na ktorom styku sa rodičia vo forme súdom schválenej rodičovskej dohody dohodli pred necelými piatimi mesiacmi) a k ponechaniu ho ako neupraveného. Neboli ani osvedčené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že záujem maloletého dieťaťa alebo maloleté dieťa samotné je ohrozené, teda sa neosvedčila potreba okamžitého riešenia situácie dočasnou úpravou pomerov navrhnutá matkou. Zo všetkých uvedených dôvodov nebolo možné návrhu vyhovieť, a preto ho súd vo výroku I. tohto uznesenia zamietol.

25. Podporne súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoP/20/2017-490 zo dňa 15.03.2017, v ktorom odvolací súd uviedol, že „je potrebné dôsledne rozlíšiť, kedy je na mieste okamžitý zásah súdu odôvodňujúci nariadenie neodkladného opatrenia, a kedy je potrebné vyčkat' na rozhodnutie

vo veci samej po vykonaní potrebného dokazovania a rešpektovania princípu najlepšieho záujmu maloletého.“

26. Nad rámec vyššie uvedeného súd dodáva, že v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 ZR je možné ponechať styk rodiča s dieťaťom ako neupravený iba za predpokladu, že obaja rodičia žiadajú styk neupraviť, ktorý predpoklad naplnený nebol a vzhľadom na nezhody medzi rodičmi pri realizácii styku nemožno takúto žiadosť zo strany otca ani predpokladať.

27. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Podľa § 53 CMP, v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

30. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď vo výroku II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP a zároveň účastníci náhradu trov konania nežiadali.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 357 písm. d), m) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).